

"Службени гласник РС", бр. 80/2005

На основу члана 106. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", број 47/03),

Министар за капиталне инвестиције доноси

П Р А В И Л Н И К

о садржини, обиму и начину израде претходне студије оправданости и студије оправданости за изградњу објеката

I УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује садржина, обим и начин израде претходне студије оправданости и студије оправданости за изградњу објеката.

Члан 2.

Претходном студијом оправданости утврђује се нарочито просторна, еколошка, друштвена, финансијска, тржишна и економска оправданост инвестиције за варијантна решења дефинисана генералним пројектом, на основу којих се може донети плански документ, као и одлука о оправданости улагања у претходне радове за идејни пројекат и израду студије оправданости и идејног пројекта.

Студијом оправданости одређује се нарочито просторна, еколошка, друштвена, финансијска, тржишна и економска оправданост инвестиције за изабрано решење, разрађено идејним пројектом, на основу којег се доноси одлука о оправданости улагања и покретању поступка за издавање одобрења за изградњу.

Члан 3.

Инвеститор обезбеђује пројектне задатке за израду претходне студије оправданости и студије оправданости. Задаци за израду садрже нарочито: циљ израде студије, правни основ за израду студије, документациону основу за израду студије, методолошки оквир израде, захтеване анализе, начин презентације студије, поступак провере резултата, рокове, избор софтверских алата и друге услове израде.

Члан 4.

Претходна студија оправданости и студија оправданости израђује се за:

- 1) нуклеарне објекте и друге објекте који служе за производњу енергије, нуклеарног горива, радиоизотопа, озрачивања, ускладиштење радиоактивних отпадних материја за научно истраживачке сврхе; објекте базне и прерађивачке хемијске индустрије, црне и обојене металургије, објекте за прераду коже и крзна, објекте за прераду каучука, објекте за производњу целулозе и папира и објекте за прераду неметалних минерала; објекте у границама националног парка, културних добара од националног и међународног значаја и објекте у њиховој заштићеној околини и других заштићених добара од националног и међународног значаја, у складу са законом; постројења и уређаја за уклањање отпада спаљивањем и хемијским поступцима; објекте за производњу, складиштење и уништавање опасних материја и складиштење и уништавање штетних материја и отпада који има својство опасних материја; аеродроме за јавни ваздушни саобраћај; и механизована теретна и јавна путничка пристаништа;
- 2) објекте за производњу и прераду нафте и гаса, међународне и магистралне гасоводе и нафтоводе за транспорт, гасоводе називног радног натпритиска преко 16 бар ако прелазе преко територије најмање две општине, складишта нафте, гаса и нафтних деривата капацитета преко 500 тона и магистралних и регионалних топлодалековода; међурегионалне и магистралне и регионалне путеве, путне објекте и саобраћајне прикључке на магистралне и регионалне путеве; јавне железничке инфрастррегионалне објекте водоснабдевања и канализације, градске системе за водоснабдевање и канализацију отпадних вода, као и постројења за пречишћавање вода; уктуре и прикључке; регулационе радове на пловним путевима и пловне канале и бродске преводнице које нису у саставу хидроенергетског система;
- 3) хидроелектране снаге 10 и више МВА, термоелектране снаге 10 и више МВА и далеководне и трафостанице напона 110 и више кВ; и телекомуникационе објекте у системима веза који су међународног и магистралног значаја и телекомуникационе објекте који се граде на територији две или више општина, закључно са главним капацитетима;
- 4) високе бране и акумулације испуњене водом, јаловином или пепелом за које је прописано техничко осматрање; и регулационе радове за заштиту од великих вода градских подручја и руралних површина већих од 300 ха.

Члан 5.

Претходна студија оправданости и студија оправданости израђена по прописима других земаља, односно по методологији иностраних финансијских организација (кредитора, банака и сл.) или која је одобрена од иностраних финансијских институција може се доставити ревизионој комисији на стручну контролу и у оригиналном облику.

Члан 6.

За објекте за које се планира изградња, односно коришћење у етапама, претходна студија оправданости мора да садржи елементе за све етапе које су планиране, а студија оправданости може се израђивати и за поједине етапе.

Претходна студија оправданости за објекте из члана 4. тачка 3) овог правилника израђује се на нивоу целе мреже, а студија оправданости се израђује за целу мрежу или за поједине подфункционалне делове мреже, или за групе објеката на одређеној територији које представљају технолошку и организациону целину.

II ПРЕТХОДНА СТУДИЈА ОПРАВДАНОСТИ

Члан 7.

Основу за израду претходне студије оправданости чине нарочито: Стратегија просторног развоја Републике Србије, шеме просторног развоја и др., претходни радови и варијантна решења из генералног пројекта.

Претходна студија оправданости садржи и генерални пројекат.

Члан 8.

Претходна студија оправданости садржи нарочито:

1. Увод

- 1) циљеви инвестирања (друштвени, економски, остали циљеви);
- 2) основни подаци о инвеститору и његовим развојним могућностима и ауторима студије;
- 3) задатак за израду студије;
- 4) плански период и информациона основа;
- 5) методолошки приступ (образложење примењеног софтверског алата).

2. Анализу постојећег стања

- 1) просторна локација (објекта, коридора, мреже);
- 2) функција (објекта, коридора, мреже) и степен искоришћења;
- 3) значај (објекта, коридора, мреже) у систему.

3. Тржишни аспект - анализа и пројекција

- за објекте из члана 4. тачка 1) овог правилника

- 1) основне карактеристике производа или услуга;

- 2) анализа тражње;
- 3) анализа понуде;
- 4) процена могуће продаје.

- за објекте из члана 4. тачка 2) овог правилника

- 1) гравитационо подручје;
- 2) основни индикатори друштвено-економског развоја;
- 3) генератори токова (путника, терета, робе, услуга);
- 4) реализовани обим транспорта и саобраћаја (путника, терета, робе и услуга) укупно и по структури (по гранама, видовима, сегментима, врстама робе и услуга, мотивима путовања);
- 5) прогнозирани обим транспорта, односно саобраћаја за путнике и терет - укупно и по структури (по гранама, видовима, сегментима, врстама робе и услуга, мотивима транспорта, односно путовања);
- 6) оцена услова одвијања транспорта, односно саобраћаја по варијантама (функционално вредновање).

- за објекте из члана 4. тачка 3) овог правилника

- 1) гравитационо подручје;
- 2) генератори токова услуга и робе;
- 3) реализовани обим услуга и роба по структури;
- 4) прогнозирани обим протока роба и услуга - укупно и по структури.

- за објекте из члана 4. тачка 4) овог правилника

- 1) гравитационо подручје;
- 2) основне карактеристике производа или услуга;
- 3) основни индикатори друштвено-економског развоја;
- 4) анализа тражње;
- 5) анализа понуде;
- 6) прогнозирани обим протока роба и услуга - укупно и по структури;
- 7) процена могуће продаје.

4. Приказ технолошко-техничких решења у генералном пројекту

- 1) приказ израде генералног пројекта;
- 2) приказ основних елемената генералног пројекта;
- 3) приказ техничко-технолошких решења из генералног пројекта (архитектонско, грађевинско, саобраћајно, технолошко, машинско, електро и др.);
- 4) графички приказ варијантних решења;
- 5) планирани век објекта;
- 6) структура и динамика потребних улагања.

5. Анализу набавног тржишта

- 1) спецификација и опис потребних инпута;
- 2) анализа и процена могућности набавке потребних инпута (домаћи, страни) - за материјал и опрему; за сировине за изградњу и производњу;
- 3) прогноза набавних цена.

6. Просторни аспект

- за објекте из члана 4. тачка 1) овог правилника

- 1) анализа локације;
- 2) оцена и избор локације.

- за објекте из члана 4. тач. 2) и 3) овог правилника

- 1) усаглашеност усвојене варијанте са просторним и урбанистичким плановима;
- 2) просторне последице заузимања површина и раздвајања целина;
- 3) утицаји на просторни развој подручја;
- 4) претходна оцена просторне подобности.

- за објекте из члана 4. тачка 4) овог правилника

- 1) усаглашеност усвојене варијанте са просторним и урбанистичким плановима;
- 2) просторне последице заузимања површина и раздвајања целина;
- 3) утицаји на просторни развој подручја;
- 4) претходна оцена просторне подобности;
- 5) расељавање;

- 6) запосленост;
- 7) безбедност.

7. Претходну анализу утицаја на животну средину

- за објекте из члана 4. тачка 1) овог правилника

- 1) анализа могућих утицаја на животну средину;
- 2) предлог мера заштите животне средине.

- за објекте из члана 4. тач. 1), 2) и 3) овог правилника

- 1) однос према природним и културно-историјским добрима;
- 2) утицаји на климу;
- 3) утицаји на површинске и подземне воде;
- 4) бука и аерозагађења;
- 5) утицаји на флору и фауну;
- 6) утицаји на тло;
- 7) претходне оцене еколошке подобности.

8. Финансијску анализу и оцену

- 1) прорачун потребних улагања;
- 2) извори финансирања и обавезе према изворима;
- 3) обрачун прихода и трошкова;
- 4) биланс успеха;
- 5) претходна финансијска оцена рентабилности пројекта.

9. Друштвено-економску анализу и оцену

- 1) економски трошкови и користи по варијантама у периоду експлоатације;
- 2) примењени метод економског вредновања;
- 3) директни и индиректни (екстерни) друштвено-економски ефекти;
- 4) предлог оптималне варијанте;
- 5) етапе и фазе реализације објекта и оптимална година отварања;
- 6) претходна друштвено-економска оцена рентабилности пројекта.

10. Анализу осетљивости и ризика инвестирања

- 1) осетљивост на промене полазних параметара;
- 2) извори и размере ризика.

11. Претходну анализу извора финансирања и финансијских обавеза

- 1) сопствена средства инвеститора;
- 2) домаћи извори;
- 3) инострани и међународни извори;
- 4) гаранције и обавезе;
- 5) претходна оцена извора финансирања.

12. Претходну анализу организационих и кадровских могућности

- 1) организација;
- 2) кадровски потенцијал;
- 3) претходна оцена организационе и кадровске подобности.

13. Закључак о претходној студији оправданости

- 1) закључна разматрања;
- 2) резиме студије.

III СТУДИЈА ОПРАВДАНОСТИ

Члан 9.

Основу за израду студије оправданости чине нарочито: претходни радови и претходна студија оправданости са генералним пројектом.

Студија оправданости садржи и идејни пројекат.

Члан 10.

Студија оправданости за објекте из члана 4. овог правилника садржи нарочито:

1. Податке о наручиоцу и ауторима студије

2. Увод

- 1) циљ израде студије;
- 2) задатак за израду студије;
- 3) основна документација коришћена за израду студије;
- 4) методолошки приступ (образложење примењеног лиценцног софтверског алата);
- 5) кратак приказ резултата претходне студије оправданости.

3. Циљеве и сврху инвестирања

- 1) друштвени циљеви;
- 2) економски циљеви;
- 3) остали циљеви;
- 4) сврха инвестирања.

4. Опис објекта

- 1) локација објекта;
- 2) значај у систему или мрежи;
- 3) функција објекта;
- 4) расположива техничка документација;
- 5) расположива планска документација;
- 6) графички приказ објекта (ситуација, профили, основне диспозиције и пресеци као изводи из идејног пројекта);
- 7) планирани век трајања објекта;
- 8) време изградње објекта;
- 9) етапе изградње објекта.

5. Анализу развојних могућности инвеститора

- 1) назив и седиште инвеститора;
- 2) предмет пословања;
- 3) приказ развоја и оцена садашње организације инвеститора;
- 4) приказ технолошког и економског развоја и оцена садашњег стања;
- 6) анализа структуре запослених;

7) биланси пословања и оцена финансијске подобности (развојни програм, технологија, организација, кадрови).

6. Методолошке основе израде студије

- 1) закони и правилници;
- 2) координација са техничком документацијом;
- 3) координација са планском документацијом;
- 4) информациони систем и извори података;
- 5) поступак дефинисања показатеља;
- 6) поступак и метод вредновања.

7. Техничко-технолошко решење у идејном пројекту

- 1) процес израде идејног пројекта;
- 2) основе за израду идејног пројекта;
- 3) метод и критеријуми функционалног вредновања;
- 4) графички приказ објекта (ситуација, профили, пресеци, технолошке шеме и др.);
- 5) анализа могућности извођења пројекта;
- 6) етапе и фазе изградње објекта;
- 7) динамички план изградње објекта;
- 8) динамика улагања финансијских средстава, укупно и по структури/намени;
- 9) организација и систем за управљање пројектом;
- 10) ревизије и одлуке током израде идејног пројекта.

8. Тржишне аспекте

- 1) међународно тржиште;
- 2) домаће тржиште;
- 3) оцена тржишне ефикасности.

9. Просторне аспекте

- 1) усаглашеност усвојене варијанте са просторним и урбанистичким плановима;

- 2) последице експропријације и расељавања;
- 3) последице раздвајања целина;
- 4) утицаји на просторни и урбанистички развој непосредног подручја објекта;
- 5) оцена просторне подобности.

10. Еколошке аспекте

- 1) утицаји на животну средину (микроклима, вода, ваздух, бука, тло);
- 2) ефекти техничких мера заштите животне средине;
- 3) визуелна загађења;
- 4) безбедност;
- 5) оцена еколошке подобности.

11. Економске трошкове

- 1) трошкови изградње објеката;
- 2) трошкови набавке и уградње опреме;
- 3) трошкови експлоатације, одржавања и управљања;
- 4) пратећи и додатни трошкови;
- 5) анализа цена и провера тачности;
- 6) динамика трошкова;
- 7) трошкови у домаћој и иностраној валути.

12. Добити - користи

- 1) приходи;
- 2) директне добити - користи;
- 3) индиректне добити - користи;
- 4) анализа цена за прорачун добити и провера тачности;
- 5) динамика прихода, директних и индиректних добити;
- 6) приходи и добити у домаћој и иностраној валути.

13. Финансијску ефикасност са оценом рентабилности и ликвидности

- 1) обрачун и динамика прихода;

- 2) обрачун и динамика расхода;
- 3) финансијски ток пројекта;
- 4) рентабилност пројекта;
- 5) ликвидност пројекта;
- 6) оцена финансијске ефикасности.

14. Друштвено-економску ефикасност

- 1) обрачун и динамика директних економских ефеката (трошкова и користи);
- 2) обрачун и динамика допунских економских ефеката;
- 3) економски ток пројекта;
- 4) размере и динамика друштвених ефеката;
- 5) друштвени ток пројекта;
- 6) друштвено-економска оцена рентабилности и ефикасности.

15. Анализу осетљивости и ризика инвестирања

- 1) осетљивост на промене финансијских параметара;
- 2) осетљивост на промене економских параметара;
- 3) осетљивост на промене полазних елемената за дефинисање цена (структурна осетљивост);
- 4) процена ризика;
- 5) закључци анализе осетљивости и ризика;

16. Анализу извора финансирања, финансијских обавеза и динамике

- 1) обим и динамика сопствених средстава инвеститора;
- 2) обим и динамика домаћих извора са динамиком притицања средстава;
- 3) обим и динамика иностраних и међународних извора;
- 4) гаранције по изворима финансирања;
- 5) обавезе по изворима финансирања;
- 6) оцена извора финансирања.

17. Анализу организационих и кадровских могућности

- 1) спољне везе и контакти;
- 2) организација;
- 3) кадровски потенцијали;
- 4) оцена организационе и кадровске подобности.

18. Закључак о оправданости инвестиције

- 1) збирна оцена оправданости инвестиције;
- 2) образложење оцене;
- 3) степен поузданости оцене;
- 4) резиме студије оправданости.

Члан 11.

Ако се у изради претходне студије и студије оправданости користе софтверски алати за прорачун и вредновање, коначни резултати морају да садрже резиме и рекапитулацију разматраних решења као и опис изабране технологије за израду студије.

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 12.

Израда претходне студије оправданости и студије оправданости, започета пре ступања на снагу овог правилника, наставиће се по прописима који су важили до дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 13.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о садржини и обиму претходне студије оправданости и студије оправданости ("Службени гласник Републике Србије", број 39/99).

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".